

Daareanstalter, som ingenlunde nu indeholde den Plads, som er nødvendig deels med Hensyn til det desværre stedse voksende Antal af Sindsyge, deels med Hensyn til Communerens stedse stigende Tilhøielighed til at anbringe deres Sindsyge i Anstalterne; denne Trang finder ikke mindre Sted i Sjælland end i Østifterne. Men jeg kan ikke Andet end antage det for tvivlsomt, hvorvidt det i og for sig vil være hensigtsmæssigt at fyldestgjøre denne Trang ved en Udvidelse af Anstalten ved Bordingborg, ligesom jeg ogsaa tvivler om, at den Udvidelse af Pladserne i Daareanstalter, som er paatrængende nødvendig, vil tilveiebringes paa den hensigtsmæssigste og billigste Maade ved en saadan Udvidelse af den enkelte provindsfælle Anstalt. Det forekommer mig derhos, at der er Grund til at tage under Overveelse, om man ikke, paa samme Maade, som skeet er med Hensyn til den tidligere provindsfælle Ordning af Fængelsvæsenet, burde gaae over til en almindelig Ordning af Daareanstaltsvæsenet, saaledes at de Daareanstalter, som tilveiebragtes, bleve fælles for hele Landet, og Udgifterne der til udrededes ligeligt af det hele Land. Spiren til en saadan Ordning forekommer det mig allerede indeholdes i Loven af 12te December 1860, som betingelsesviis hævede den Forskjel, som hidtil havde bestaaet med Hensyn til Betalingen for Anbringelsen af de Patienter, som vare hjemmehørende i Sjælland, i Anstalten i Aarhus, og Betalingen for dem, der vare fra andre Provindsfer. Jeg skal om disse forskjellige Punkter tillade mig at fremsætte nogle enkelte Ytringer, som jeg vil henstille til den høitæredede Justitsministers og det høie Things Overveelse.

Hvad den foreslaaede Udvidelse af Anstalten ved Bordingborg angaaer, da vil det være de ærede Medlemmer bekjendt, at der allerede ved den Anstalt, som nu bestaaer der, mangler den tilstrækkelige Forsyning af Vand; den Vandforsyning, som man hidtil har maattet tage tilfælde med, tilveiebringes deels ved en artessif Brønd, deels ved Tilkjørsel af Vand, hvilken Tilkjørsel koster omtrent 1,000 Rb. aarligt. Det er nu beregnet, at der, dersom Anstalten skal udvides saaledes, at den kan optage et Antal af omtrent 400 Patienter, vil behøves

en daglig Vandforsyning af omtrent 5—600 Tønder Vand, og dette Vand har man paatænkt at faae enten fra en Sø, som kaldes Hulemosesø — som nok er en Mølledam — eller fra et Par andre Søer. Med Hensyn til den førstnævnte Sø er det imidlertid under Behandlingen i det andet Thing blevet oplyst, at det er meget tvivlsomt, om den vil kunne afgive det tilstrækkelige Vand, og, hvad dernæst de andre Søer, om hvilke der har været Tale, angaaer, da er det blevet oplyst, at Vandet i den ene af dem, den, som man nærmest har tænkt paa — jeg troer, at den hedder Udbysø —, er temmelig daarligt til Drifkevand, og at Ledningen fra den vil være meget lang, ligesom der er tekniske Vanffeligheder tilstede ved at tilveiebringe en saadan Ledning til Anstalten, idet den skal føres gennem et meget bakket Terrain. Det vil saaledes, forekommer det mig, være tvivlsomt, om det, naar Lovforslaget vedtages, som det foreligger, vil være muligt at tilveiebringe det Vand, som behøves, uden aldeles overdrevne Omkostninger, medens der derimod, som det sees af Sagens Acter, er skeet et Tilbud fra private Mænd om dagligt at levere et mindre Antal Tønder Vand til den nuværende Anstalt for en rimelig Priis. Medens det saaledes, skjøndt med nogle Omkostninger, vil være muligt at tilveiebringe det Vand, som behøves af Anstalten, naar den kun har det nuværende Patientantal, er det derimod altsaa meget tvivlsomt, om der, naar Anstalten udvides, kan tilveiebringes en tilstrækkelig Vandforsyning, eller i alt Fald om dette kan skee uden derpaa at anvende særdeles betydelige Omkostninger. Afseet fra Udgifterne til Driften, vil Tilveiebringelsen af det fornødne Vand efter Overslaget medføre en Anlægsudgift af omtrent 50,000 Rb., nemlig omtrent 37,000 Rb. til selve Vandledningen og 12,000 Rb. til Expropriation, og det er endda meget tvivlsomt, om Expropriationen vil kunne hæves for en saadan Priis. Det forekommer mig saaledes, at det paa Grund af de stedlige Vanffeligheder i og for sig vilde være libet hensigtsmæssigt at udvide den bestaaende Anstalt, medens jeg naturligviis skal erkjende, at det med Hensyn til Bestyrelsesomkostningerne vilde være fordelagtigt, fordi Anstalten nu omfatter et forholdsviis